

Czy w Waszym domu używacie dwóch lub więcej języków?

Coraz więcej dzieci dorasta w wielojęzycznych rodzinach. Dzieci są w stanie przyswajać kilka języków naraz. Jednak, podobnie jak nasiona wymagają odpowiednich warunków, aby stać się drzewami, tak i każdy język potrzebuje wsparcia. Jak je zapewnić?

Zacznij wcześniej

Pierwszy rok życia jest ważny dla rozwoju językowego i dlatego bardzo istotne jest, by zacząć myśleć o planie językowym dla Waszej rodziny wcześniej. Powinien być to plan, z którym każdy będzie się czuł swobodnie. Zadajcie sobie na wstępie pytanie: który język jest dla mnie ważny? Zastanówcie się, czego będzie wymagało od Was, aby Wasze dziecko przyswoiło języki, które chcecie mu przekazać. Przedstawcie Wasz plan osobom, które pełnią w życiu i rozwoju Waszego dziecka ważną rolę. Pamiętajcie o tym, że w miarę jak dziecko będzie dorastało, rzeczywistość może nieco zweryfikować Wasze plany, więc bądźcie przygotowani na elastyczne podejście.

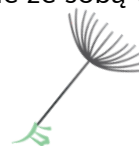
Bądź sobą

Zwracaj się do dziecka w języku, który znasz najlepiej i w którym czujesz się najbardziej komfortowo. Ważne jest, by rozmawiać się z dzieckiem w naturalny sposób – zarówno o drobnych sprawach, jak i, gdy dziecko będzie już starsze, o trudniejszych tematach.

Pamiętaj o pozytywnym nastawieniu

Pozytywne nastawienie do wielojęzyczności jest ważne dla prawidłowego rozwoju Twojego dziecka. Pozytywnie nastawieni muszą być jednak nie tylko rodzice, ale też osoby z otoczenia, które mają kontakt z Waszym dzieckiem: rodzina, opiekunki, wychowawcy w przedszkolu, lekarz i inni specjaliści. Niektórzy myślą, że wielojęzyczność powoduje zamęt w głowie dziecka lub prowadzi do opóźnienia w rozwoju języka, ale badania naukowe jasno wskazują, że nie jest to prawda. Jest wręcz przeciwnie: wielojęzyczność niesie ze sobą wiele korzyści.

Zaakceptuj, że dzieci są różne

U Waszego dziecka języki mogą rozwijać się w różny sposób i w różnym tempie. Podobnie jak dzieci jednojęzyczne, niektóre dzieci wielojęzyczne zaczynają mówić wcześniej, inne nieco później. Każde dziecko jest inne i każda rodzina jest inna.

Język, którym dziecko posługuje się poza domem (w przedszkolu, szkole, na zajęciach dodatkowych, w kontaktach z przyjaciółmi), może stać się językiem dominującym. Z tego względu bardzo istotne jest, by szczególną uwagę poświęcić językom, którymi dziecko posługuje się rzadziej (językom używanym w domu/językom mniejszościowym). Zdarza się też, że dzieci zaczynają mieszać języki. Jest to dość powszechne zjawisko w rozwoju dzieci wielojęzycznych.

Wspieraj swoje dziecko

Stwórz dla niego warunki i okazje, by mogło porozumiewać się z innymi dorosłymi i dziećmi w językach, które przyswaja – w przedszkolu, biorąc udział w zajęciach dla dzieci i rodziców czy zajęciach dodatkowych. Rozmawiaj z dzieckiem dużo o tym, co widzicie, co robicie, czytaj mu codziennie książeczki, śpiewaj piosenki, a przede wszystkim, ciesz się z nim Waszą przygodą z wielojęzycznością!

Zacznij planować

Na stronie www.plantinglanguages.com możecie znaleźć dodatkowe informacje i narzędzia, które pomogą w planowaniu Waszej strategii językowej:

- zeszyt refleksji - osiem kroków, które pomogą w przygotowaniu wstępnego planu
- materiały video z udziałem rodziców, którzy dzielą się swoimi doświadczeniami wielojęzycznego wychowywania
- portrety - historie o wyzwaniach w wielojęzycznym wychowaniu
- zestawy kart do uzupełniania – materiały, które pomogą Wam śledzić wielojęzyczny rozwój Waszego dziecka
- mini paszport – wizytówka, która pomoże wyjaśnić innym Waszą strategię językową

Potrzebujesz pomocy?

Czy chcielibyście uzyskać pomoc lub poradę, by przygotować plan językowy dla Waszej rodziny? Czy macie jakieś wątpliwości związane z wielojęzycznym rozwojem Waszego dziecka? Pozmawiajcie z ekspertem w tej dziedzinie np. z logopedą lub lekarzem.

Czy macie jakieś pytania lub chcielibyście przedyskutować Waszą sytuację z ekspertem z zespołu Planting Languages - Seeds of Success? Skontaktujcie się z nami:

Association for the Promotion
of Polish Language Abroad
www.appla.org
a.martowicz@appla.org

Multilingual Café
www.multilingualcafe.com
isabelle@multilingualcafe.com

1801 jeugd en onderwijaadvies
www.1801.nl
m.vanmil@1801.nl

Foyer vzw
www.foyer.be
pim@foyer.be

University of
Central Lancashire
UCLan

UCLan Cyprus University
www.uclancyprus.ac.cy
AKanikli@uclan.ac.uk

